

Vremenska vrijednost novca

Novac nema jednaku vrijednost u vremenu. Stoga se svi novčani tokovi trebaju svesti na zajednički trenutak u vremenu.

Ukamaćivanje

Svođenje vrijednosti novca na trenutak u budućnosti

$$B = S(1 + k)^n$$

k..... kamatna stopa

d..... diskontna stopa

n..... broj godina

Diskontiranje

Svođenje novčanih tokova na sadašnji trenutak.

$$S = \frac{B}{(1 + d)^n}$$

Ocjena isplativosti projekta

Metoda **neto sadašnje vrijednosti** (NPV)

- današnja vrijednost svih budućih ušteda ostvarenih tijekom **vremena efektiviranja projekta** (od godine 1 do godine T) umanjena za investicijske troškove (u godini 0).

S_0 = Diskontirana vrijednost čistih ušteda (dobici) – investicija

Kriterij profitabilnosti: $S_0 \geq 0$

Određivanje anuiteta

→ **Anuitet** - slijed kontinuiranih uplata ili isplata fiksnog iznosa

- 1) periodična plaćanja ili primici (rente) uvijek jednakog iznosa,
- 2) vremenski razmak između takvih renti uvijek jednak
- 3) kamate se obračunavaju jednom u svakom razdoblju.

Anuitetni faktor..... $a = \frac{k \cdot (1 + d)^n}{(k + 1)^n - 1}$

Anuitet..... $A = a \cdot S_0$

ODREĐIVANJE OPTIMALNE VELIČINE IZGRADNJE

Optimalna veličina izgradnje

→ Veličina izgradnje nekog objekta je veličina određenog parametra (npr. volumen akumulacije, instalirani protok) koji karakterizira mogući učinak tog objekta

→ Optimalna veličina izgradnje je najpovoljnija veličina s gledišta ekonomičnosti –razmatranje novčano izraženih **koristi** i pripadajućih **troškova**

Određivanje optimalne veličine izgradnje

KRITERIJ

Najveća neto korist

Maksimalna veličina izgradnje preko koje bi daljnja dodatna proizvodnja bila nerentabilna

Maksimalna neto korist u svojoj ukupnoj vrijednosti

Najveći odnos koristi i troškova

Najbrži povrat sredstava uložениh u izgradnju i pogon

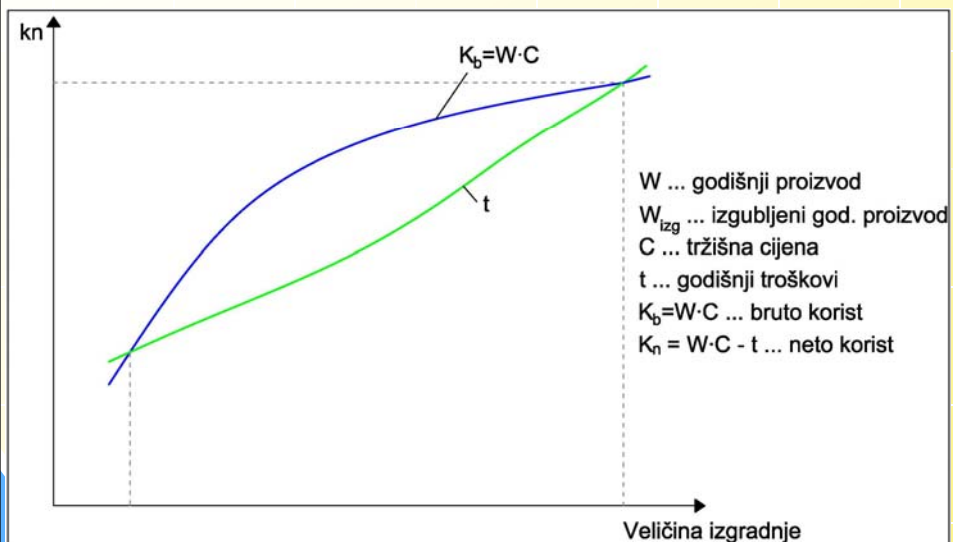
Procentualno najveća korist u odnosu na uložena sredstva

Krivulja koristi i troškova

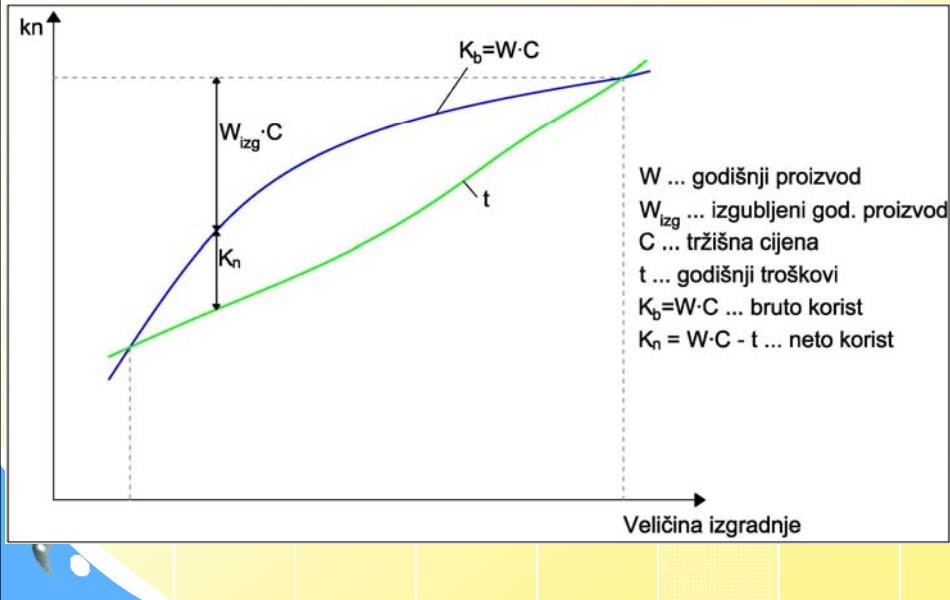
W	količina godišnjeg proizvoda (u pripadajućim mjerama kao: m ³ , kg, kWh, itd.)
W'	izgubljena količina god. proizvoda (razlika između maksimalno ostvarive i ostvarene količine)
C	mjerodavna tržišna cijena (kn/jed. proizvoda)
t	godišnji troškovi (kn/god)
K_b = W · C	bruto korist (kn/god)
K_n = W · C - t	neto korist (kn/god)

$$K_n = (W \cdot C - t) = \max \rightarrow \text{OPTIMALNO}$$

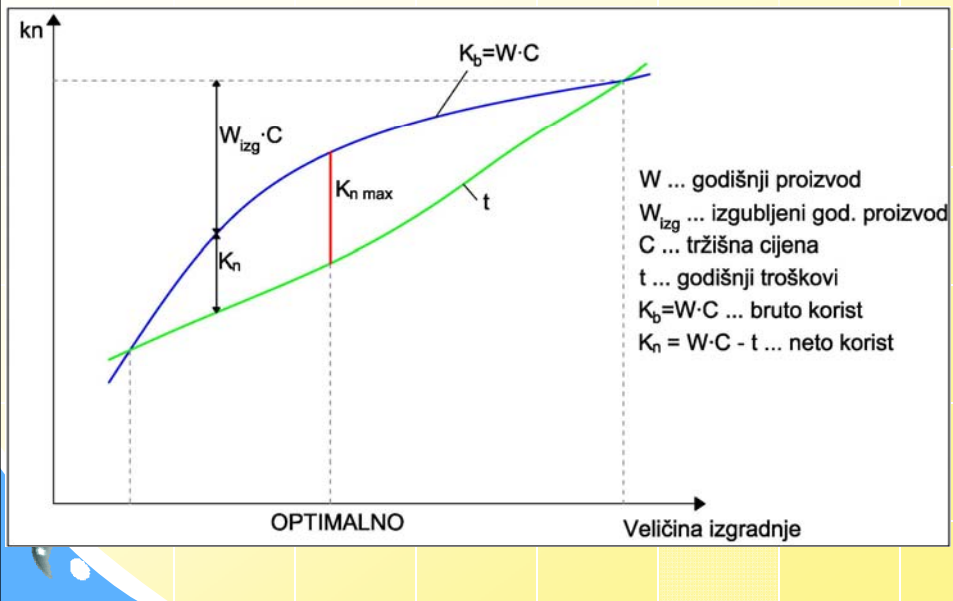
Krivulja koristi i troškova

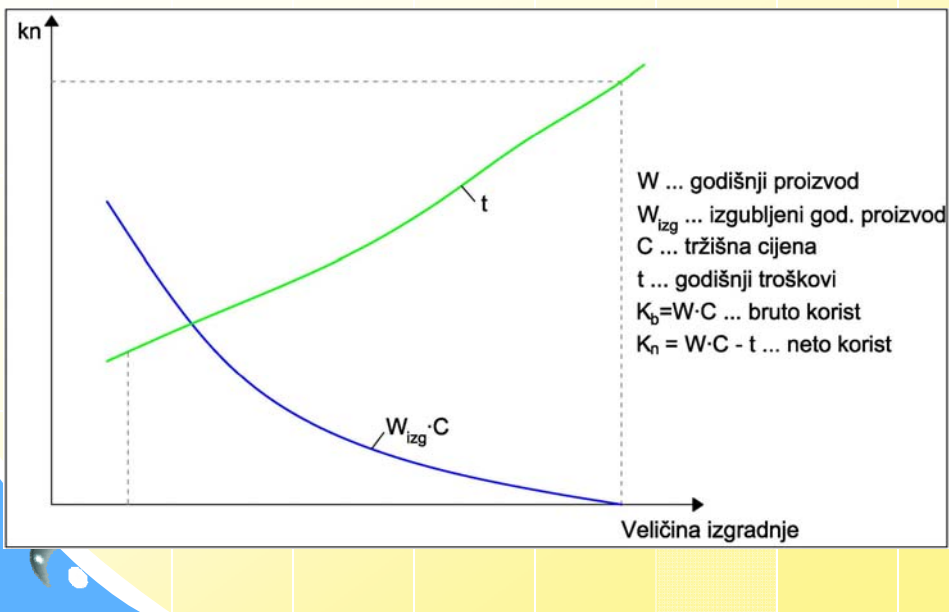
Krivulja koristi i troškova

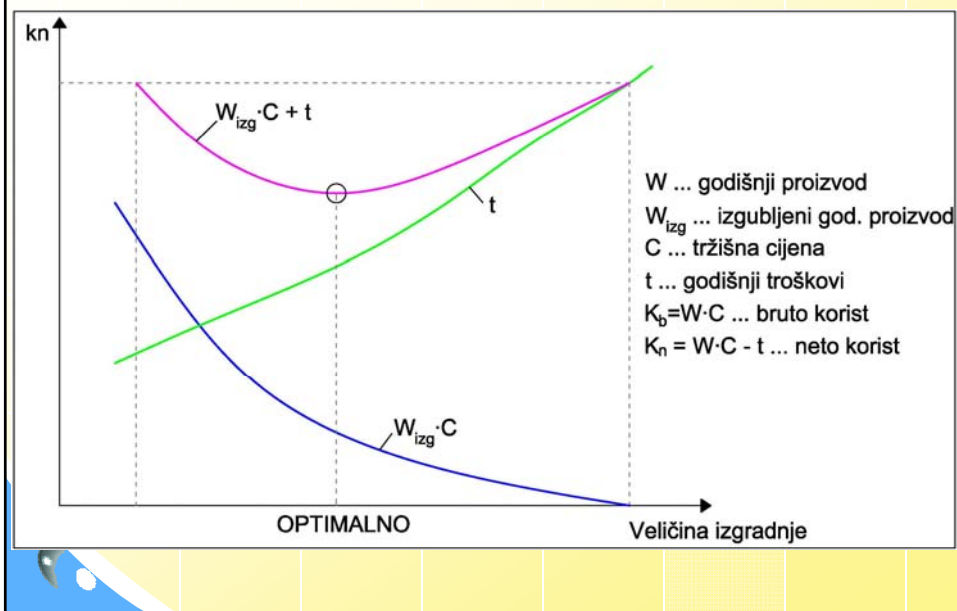
Krivulja koristi i troškova

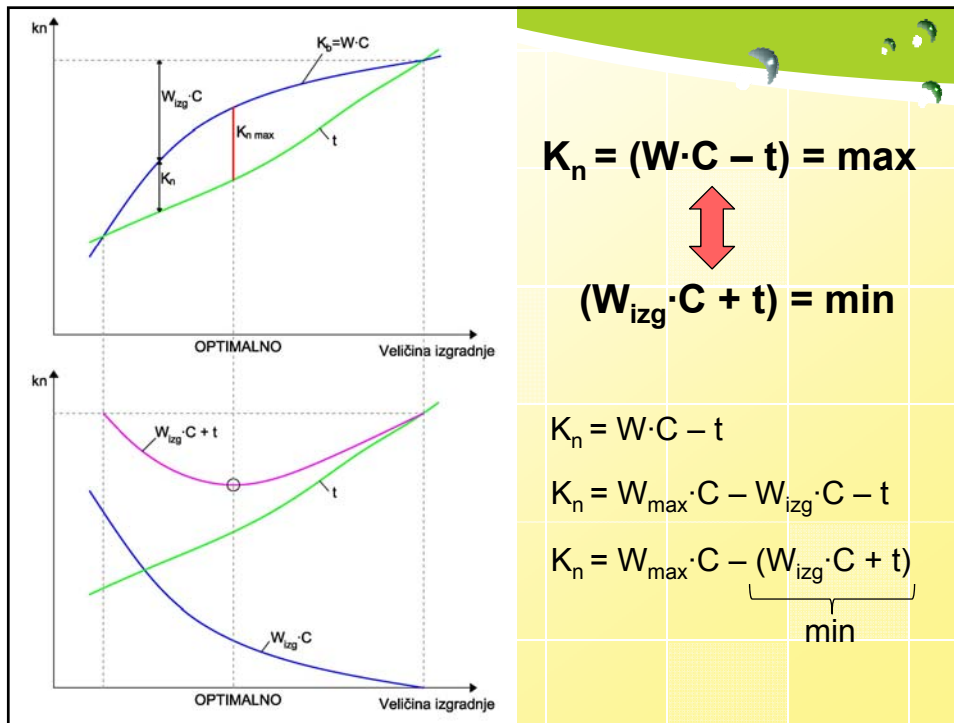

Krivulje izgubljenih vrijednosti

Krivulje izgubljenih vrijednosti

Krivulja odnosa koristi i troškova

$$\beta = \frac{K_b}{t} = \frac{W \cdot C}{t} \quad \dots \text{odnos koristi i troškova} \\ \dots \text{-stupanj rentabilnosti}$$

$$\beta > 1$$

...pothvat je rentabilan

$$\beta = 1$$

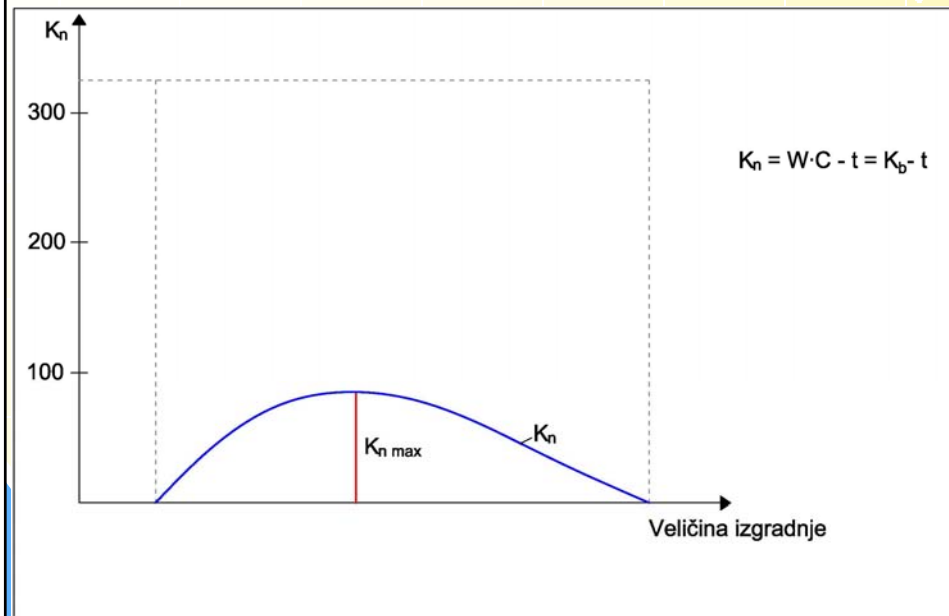
...pothvat je na granici rentabilnosti

$$\beta < 1$$

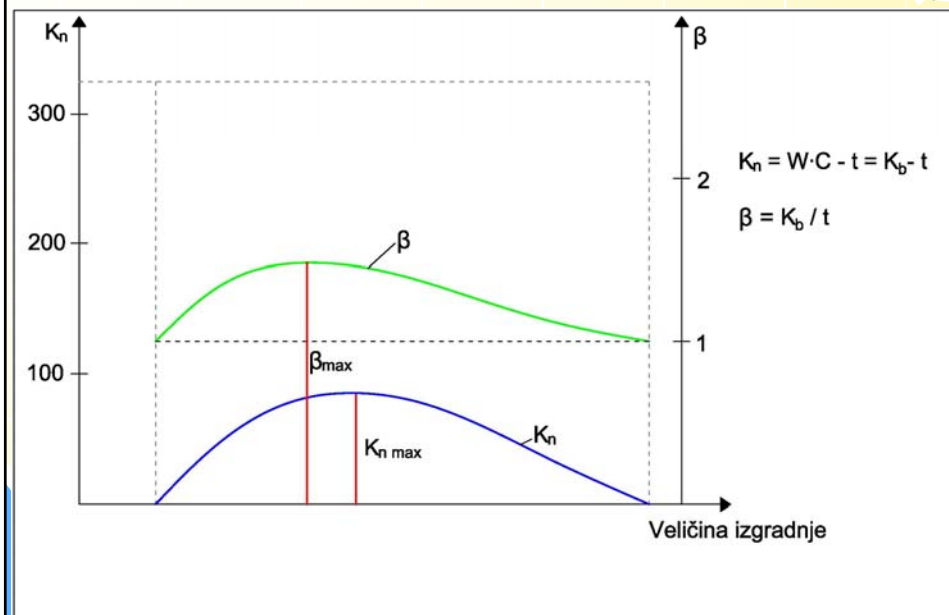
...pothvat je nerentabilan

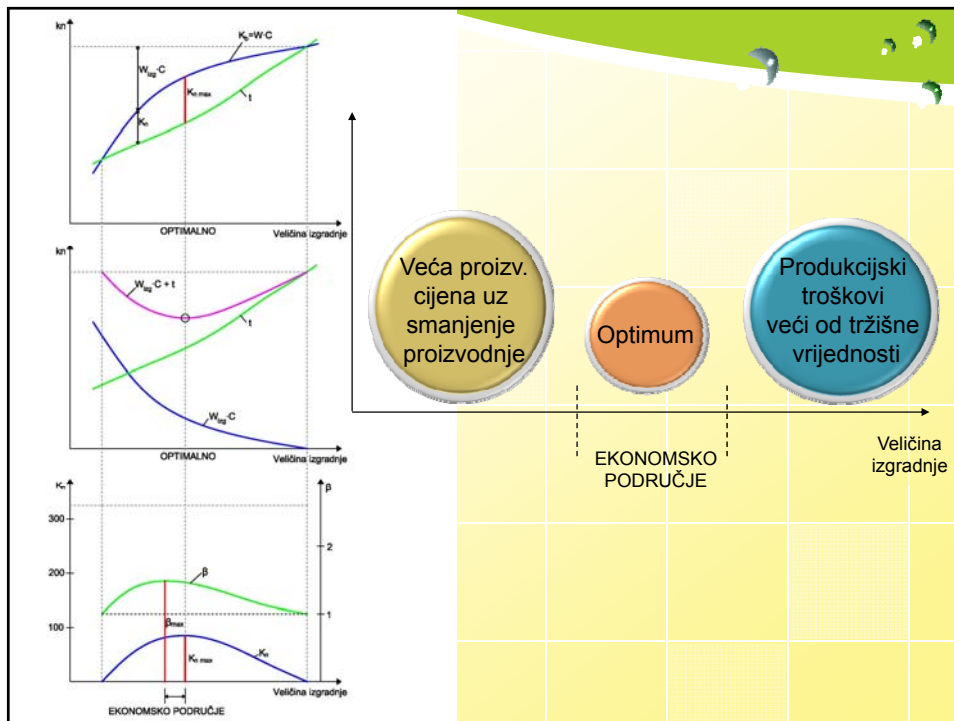
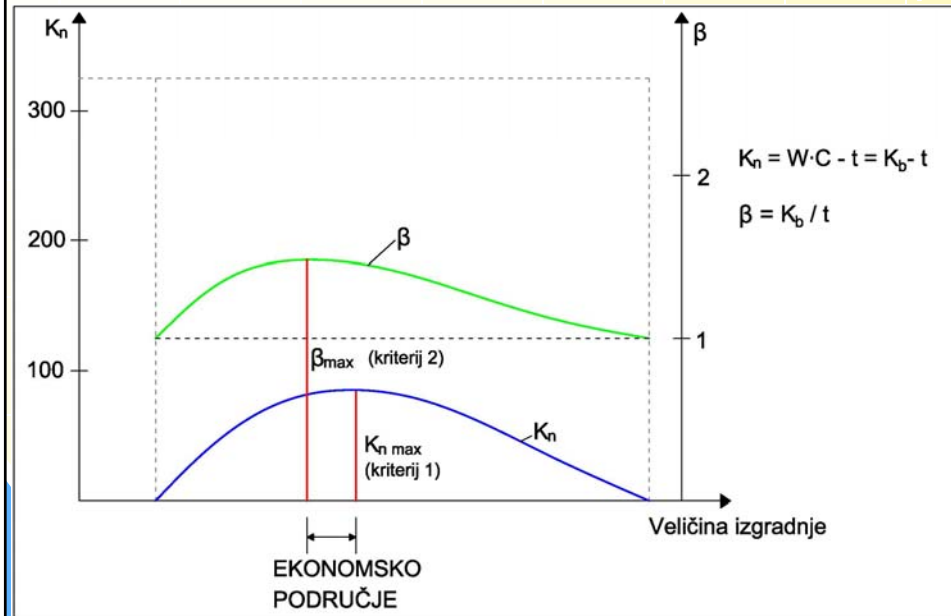
Krivulja odnosa koristi i troškova

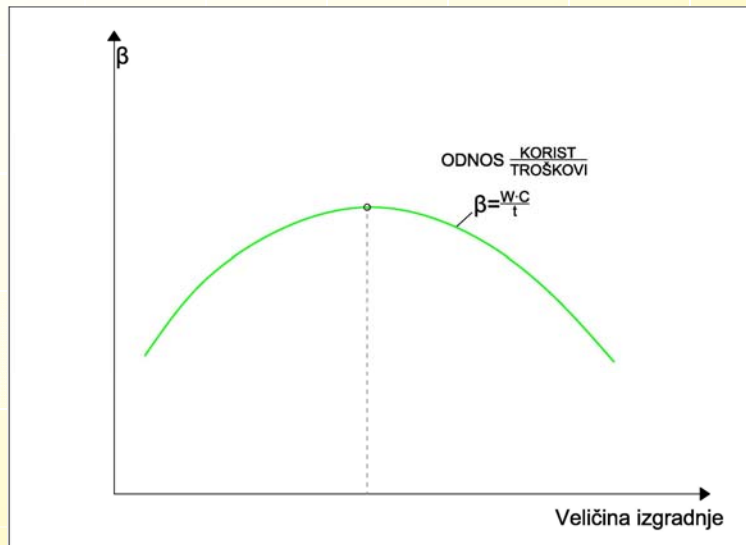
Krivulja odnosa koristi i troškova

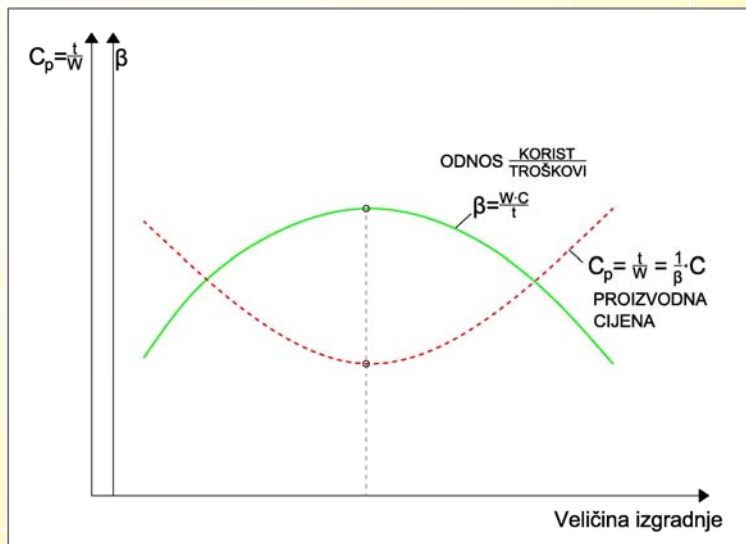
Krivulja odnosa koristi i troškova

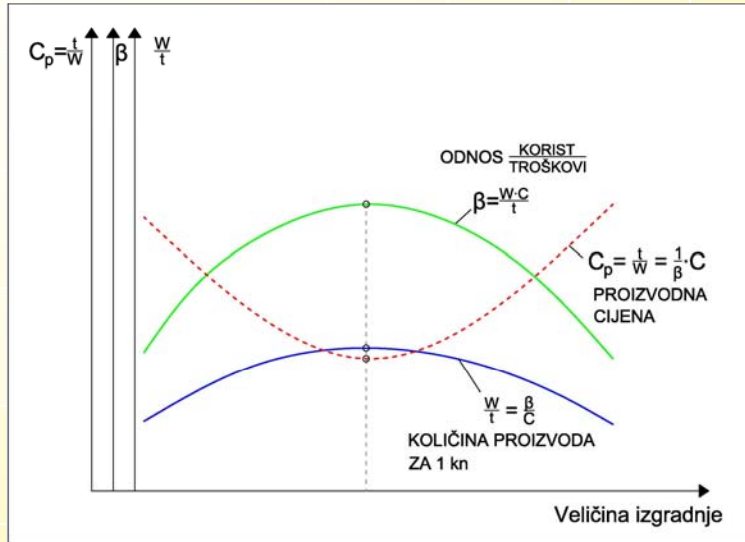
Proizvodna cijena

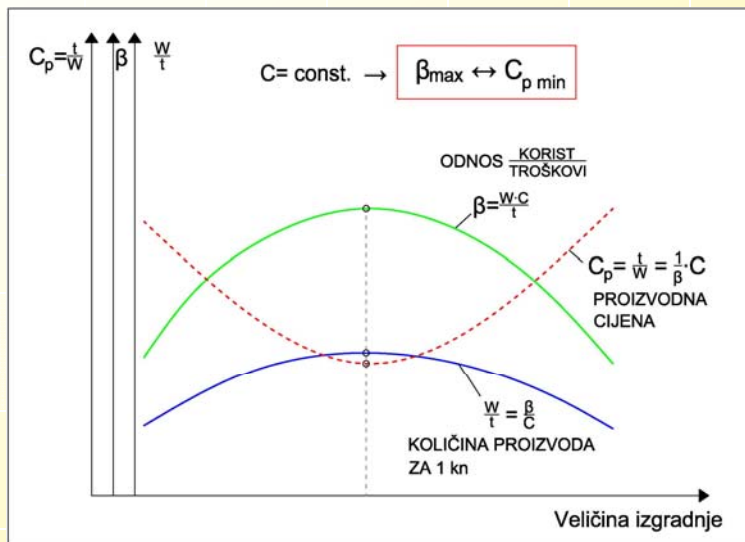
Proizvodna cijena

Proizvodna cijena

Proizvodna cijena

Troškovi prirasta proizvodnje

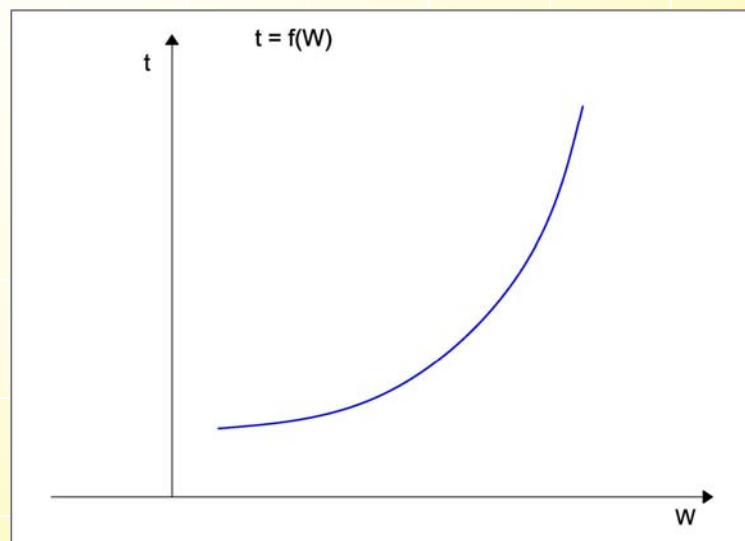
$$K_n = W \cdot C - t$$

$$K_{n \max} \rightarrow \frac{dK_n}{dW} = C - \frac{dt}{dW} = 0$$

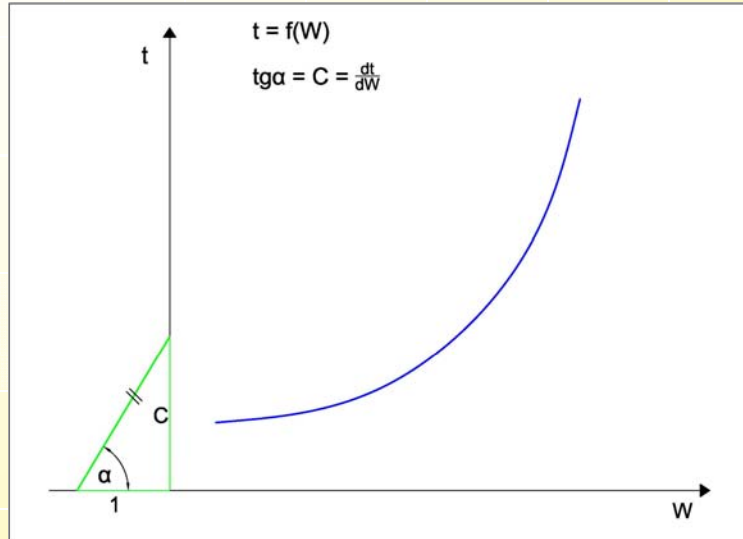
$$\frac{dt}{dW} = C \quad \text{ili} \quad \frac{\Delta t}{\Delta W} = C$$

➔ Najveća neto korist postiže se kad je trošak prirasta proizvodnje jednak mjerodavnoj tržišnoj vrijednosti

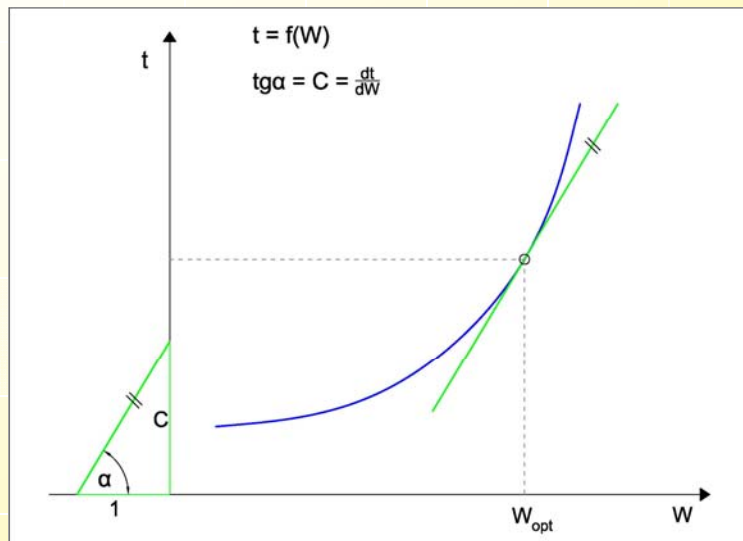
Troškovi prirasta proizvodnje

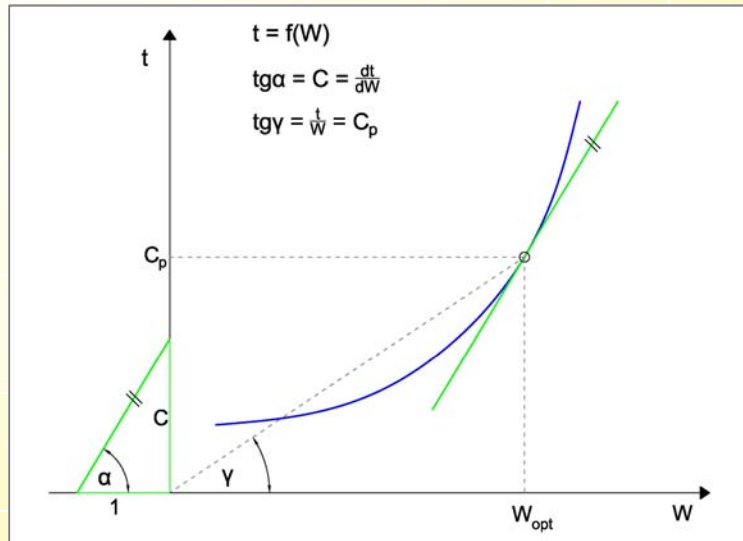
Troškovi prirasta proizvodnje

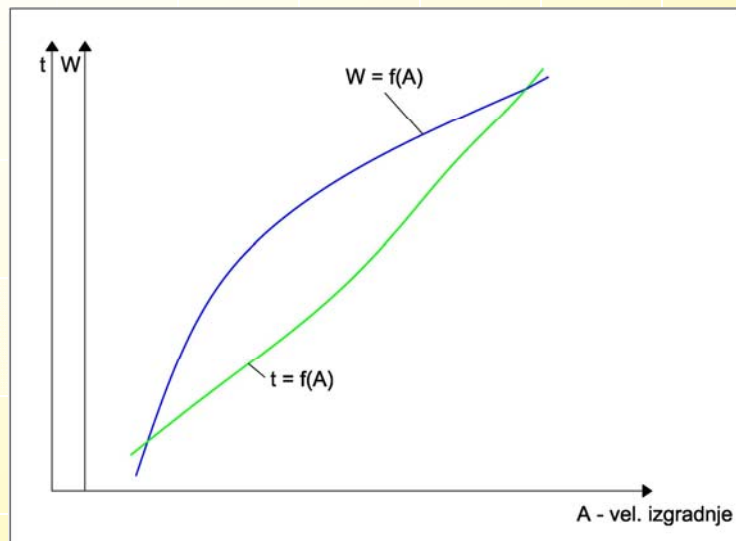
Troškovi prirasta proizvodnje

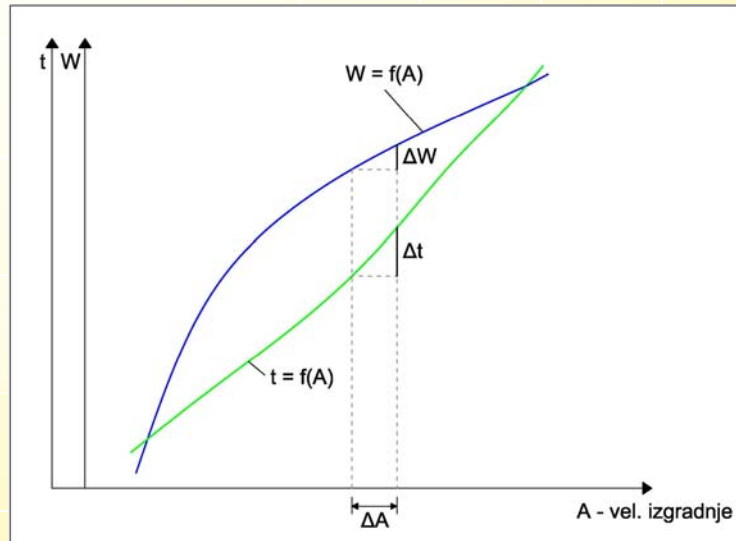
Troškovi prirasta proizvodnje

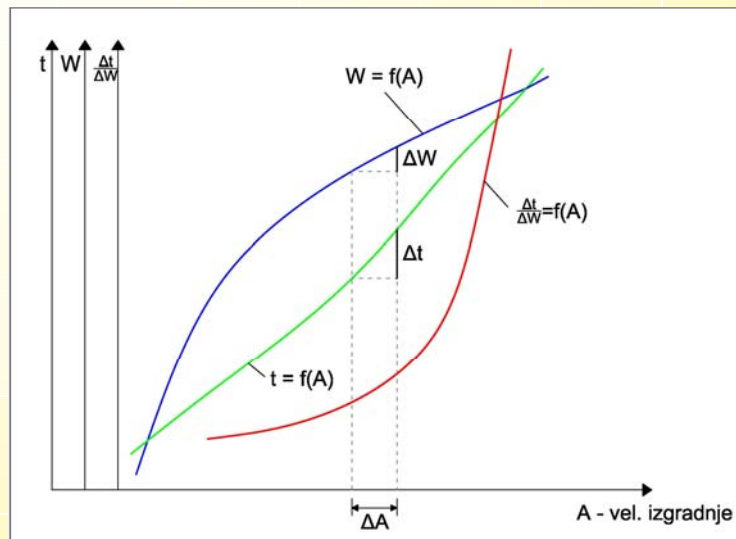
Troškovi prirasta proizvodnje

Troškovi prirasta proizvodnje

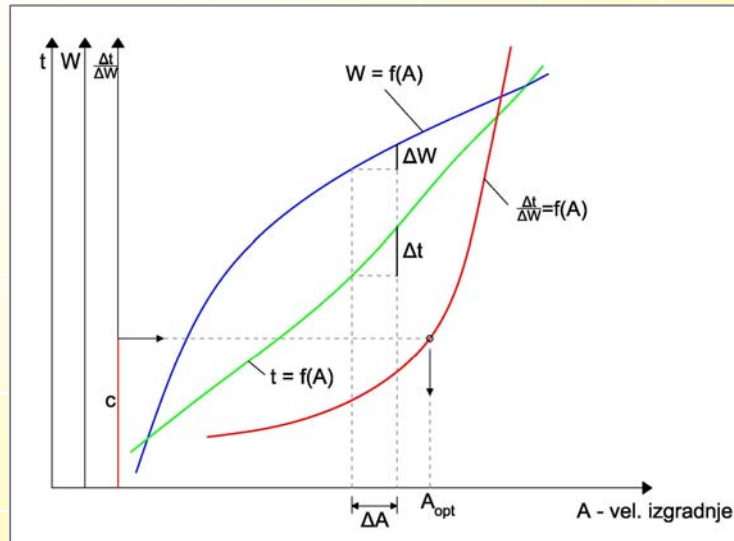

Troškovi prirasta proizvodnje

Troškovi prirasta proizvodnje

Marginalni (granični) troškovi i koristi

➔ Prirast **veličine izgradnje** uzrokuje odgovarajući prirast **godišnjih troškova** i **proizvodnje**

$\frac{dt}{dW}$ ... troškovi jedinice prirasta
proizvoda

$\frac{dt}{dA}$ ... troškovi jedinice prirasta
veličine izgradnje

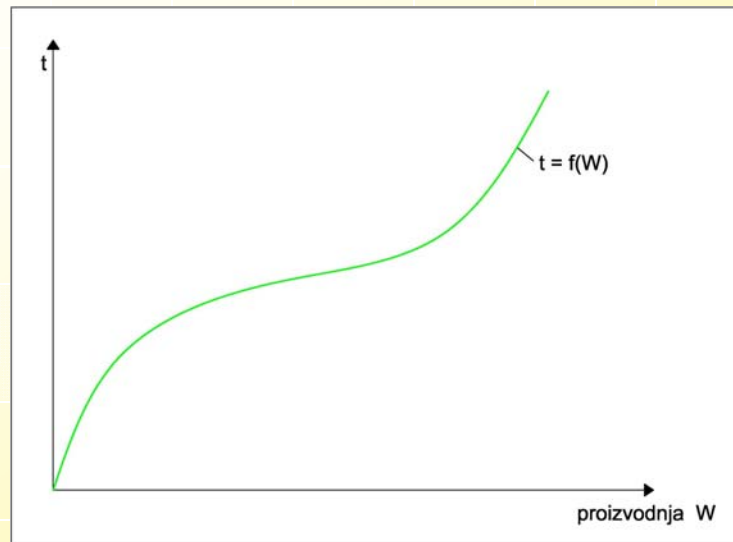
**MARGINALNI
(GRANIČNI)
TROŠKOVI**

$\frac{dK}{dW}$ ... koristi jedinice prirasta
proizvoda

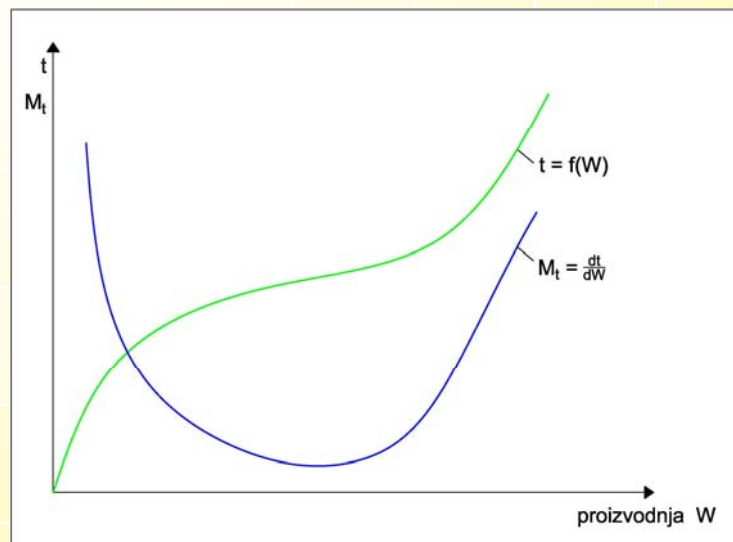
$\frac{dK}{dA}$ ... koristi jedinice prirasta
veličine izgradnje

**MARGINALNE
(GRANIČNE)
KORISTI**

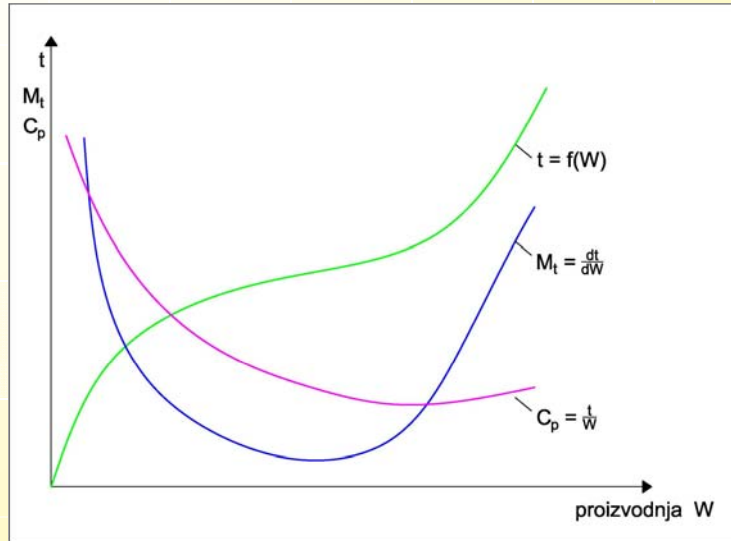
Krivulje marginalnih troškova

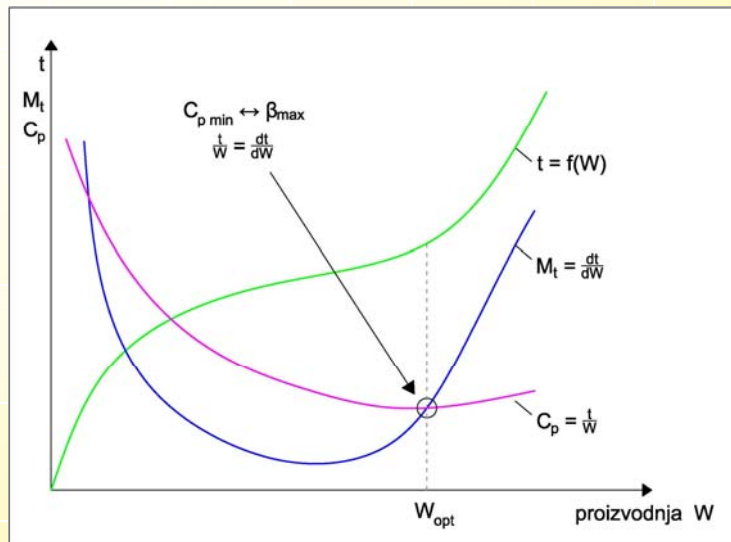
Krivulje marginalnih troškova

Krivulje marginalnih troškova

Krivulje marginalnih troškova

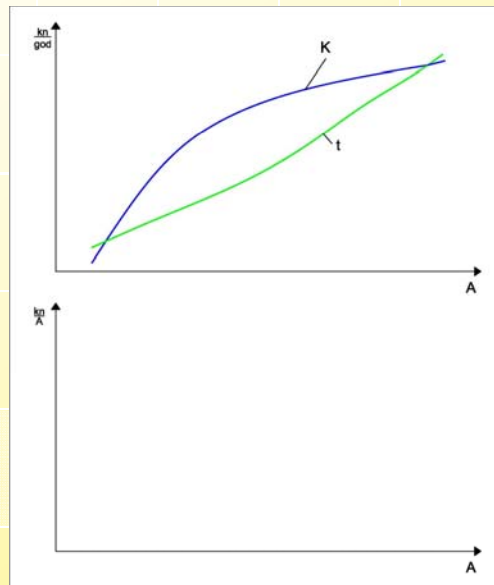

Krivulje marginalnih troškova

$$K_n = K - t$$

$$\frac{dK_n}{dA} = \frac{dK}{dA} - \frac{dt}{dA} = 0$$

$$\underbrace{\frac{dK}{dA}}_{M_k} = \underbrace{\frac{dt}{dA}}_{M_t}$$

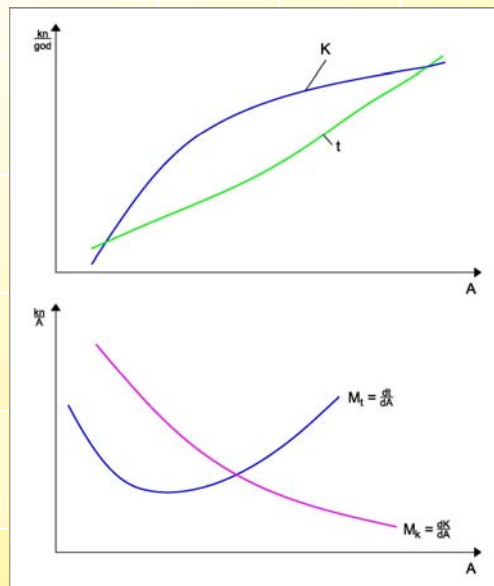

Krivulje marginalnih troškova

$$K_n = K - t$$

$$\frac{dK_n}{dA} = \frac{dK}{dA} - \frac{dt}{dA} = 0$$

$$\underbrace{\frac{dK}{dA}}_{M_k} = \underbrace{\frac{dt}{dA}}_{M_t}$$

Krivulje marginalnih troškova

$$K_n = K - t$$

$$\frac{dK_n}{dA} = \frac{dK}{dA} - \frac{dt}{dA} = 0$$

$$\underbrace{\frac{dK}{dA}}_{M_k} = \underbrace{\frac{dt}{dA}}_{M_t}$$

